

ERGONOMÍA

1. **Introducció**
 - Definició
 - Necessitat
 - Antecedents històrics
 - Objectius
 - Planificació de l'assignatura
2. **Disseny del consultori dental**
 - Disseny del gabinet dental
 - Requisits bàsics
 - Normatives nacionals i internacionals
3. **Medi ambient en el consultori dental**
 - Àrees de treball
 - Conceptes generals d'il·luminació, d'insonorització i de colorimetria
 - Terres i parets
 - Distribució del mobiliari
 - Tipus de sala operatòria: oberta, tancada i intermèdia
 - Sistemes de comunicació interna
4. **Organització del treball**
 - Organització del material
 - La butaca odontològica: característiques generals
 - La unitat dental: classificació i elements que la componen
 - Tamboret odontològic per al professional i per a l'auxiliar
 - Aparells recomanables
 - Treball en equip i individual: avantatges i inconvenients
5. **Postures de treball**
 - Recordatori elemental sobre anatomia i fisiologia de les estructures implicades en les postures que s'adopten durant l'odontologia operatòria
 - Postures de peu: avantatges i inconvenients
 - Postura asseguda: avantatges i inconvenients
 - Diferents postures del pacient
6. **Posicions ergonòmiques horàries de treball: del professional i de l'auxiliar**
 - Posicions del cap del pacient
 - Posicions bàsiques de treball
7. **Teories actuals sobre les diverses formes de treball: mètodes operatoris a dues, quatre i sis mans**
 - Moviments amb les mans
 - Classificació dels moviments
 - Abordatge del pacient
 - Intercanvi d'instruments en l'odontologia operatòria a quatre mans
 - Aspiració i separació dels teixits tous
 - Recolzament i importància de la sisena mà
8. **Preparació i neteja del consultori odontològic**
 - Preparació del pacient
 - Mesures que cal prendre entre pacients
 - Tasques que cal fer al principi i al final de la jornada laboral
9. **Principis bàsics del maneig de l'instrumental manual i del material rotatori**
 - Safates preparades: tipus, utilització i codi de colors
10. **Mesures generals d'higiene**
 - Vies de transmissió de les malalties infeccioses de més incidència en el gabinet dental
 - Mans: mesures d'higiene
 - Mobiliari: mètodes de desinfecció en fred
 - Peces de vestir: mètodes de desinfecció
 - Normatives internacionals

11. **Neteja manual i mecànica de l'instrumental**
 - Sabons enzimàtics
 - Mètodes químics de desinfecció i d'esterilització
 - Esterilització per calor: autoclau de vapor d'aigua, autoclau química no saturada, calor seca, esterilitzador de boles
 - Òxid d'etilè
 - Programa simplificat de desinfecció i d'esterilització en el consultori dental
12. **Organització del sistema de fitxes, d'històries i de registres**
 - Informació necessària per al consultori
 - Notes i informació escrita per al pacient
 - Notes i escrits per a fins diversos
 - Emmagatzematge de models, fitxes, radiografies, diapositives i fotografies
13. **Informàtica en el consultori: necessitat i funcions**
 - Aparells: ordinador, impressora, màquina d'escriure, dictàfon, calculadora, fotocopiadora i altres estris
 - Programari: processador de textos, programa de gestió, programes especials per a consultoris dentals
 - Administració general del consultori odontològic
 - Pacients morosos
14. **Fotografia en el consultori dental**
 - Necessitat i importància: defensa legal
 - Instrumental fotogràfic general: càmera, pel·lícula, lents, il·luminació i flaix
 - Instrumental fotogràfic específic: elements per a macrofotografia, càmeres específiques i accessoris
 - Tècniques fotogràfiques en el consultori dental: de pacients i d'instruments petits
 - Diapositives de les plaques radiogràfiques: importància
15. **Planificació del tractament dental**
 - Primera trucada
 - Primera entrevista amb el pacient. Importància del telèfon
 - Quadern o agenda de cites
 - Maneig de la urgència odontològica
 - Normatives internacionals
16. **Control de qualitat**
 - Sistemes de control
 - Revisió del tractament ja realitzat a curt i a llarg termini
 - Màrqueting intern i extern
 - Principis bàsics de cost-benefici
 - Rendibilitat
 - Assistència
17. **Selecció del personal auxiliar**
 - Les seves funcions
 - Entrenament per a una millor economia de treball
 - Higienista dental: necessitat i importància
 - Motivació del personal auxiliar
 - Funcions de la secretaria i de la recepció del consultori
 - Tècnic de laboratori dental: funcions
18. **Motivació del pacient davant el seu problema dental: presa de consciència i formes d'actuació**
 - Temps de maneig de cada acte operatori segons les diferents patologies i l'equip odontològic
 - Diferents campanyes odontològiques de sensibilització a la població
19. **Relació pacient-odontòleg**
 - Mètodes per disminuir la tensió psíquica
 - Objectius i claus d'èxit en la relació
 - Comportaments que cal evitar
 - Comportaments que cal seguir
 - Tècniques de crítica

- Ansietats i fòbies davant el tractament dental
 Problemes que poden presentar les pacients gestants, les persones grans, els nens i els disminuïts físics o mentals
 Diferents tipus de labilitats psíquiques
20. **Riscos i salut del personal dental**
 Cures especials en la vida privada
 Revisió mèdica anual
 Mesures de protecció personal
 Programa actual de prevenció odontològica en poblacions amb recursos escassos
 Medi rural odontològic
21. **Necessitat de l'instrumental rotatori en l'odontologia operatòria**
 Tipus de turbina, peça de mà de clínica, peça de mà de laboratori, contraangle: diferents tipus i aplicacions
 Manteniment correcte d'aquest instrumental: funcions dels lubricants i greixatge
 Funcions dels diferents tipus de fresas i dels diversos tipus de tiges
 Malalties professionals de l'odontòleg
 Mercuri: utilització, intoxicació, manipulació de l'amalgama
 Òxid nítrós: conseqüències de la intoxicació (exposició crònica)
 Radiacions ionitzants: comentari sobre els efectes causats per l'exposició a la radiació
 Importància del dosímetre
 Lesions oculars per traumatismes, problemes d'il·luminació i d'exposició a la llum halògena
 Mesures de prevenció ocular
 L'orella: causes i conseqüències del soroll en el consultori odontològic
 Pèrdua d'audició
 Mesures preventives davant el soroll excessiu i la pèrdua auditiva
 Causes d'estrès: mesures de prevenció
 Malalties cardiovasculars en la professió odontològica: causes, conseqüències i mesures de prevenció
 El mal de peus: peus plans
 Varius: prevenció

Bibliografia

- Águila Ramos FJ, Tegiacchi M. Ergonomía en odontología. Barcelona: Jims; 1991. ➡
- Binhas E, Matchtou P. Guide pratique du contrôle de l'infection au cabinet dentaire. Paris: CdP; 1991. ➡
- Bössmann K, Heinenberg BJ. Medidas higiénicas en la clínica dental. Barcelona: Doyma; 1992. ➡
- Cottone JA, Terezhalmay GT, Molinari JA. Practical infection control in dentistry. Baltimore: Williams & Wilkins; 1996. ➡
- Lozano de Luaces V. Control de las infecciones cruzadas. Madrid: Avances; 2000. ➡